

**Zarząd Infrastruktury
Komunalnej i Transportu
w Krakowie**

**SPRAWOZDANIE
Z PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ
NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI
POWIETRZA NA TERENIE
MIASTA KRAKOWA W ROKU
2017**

Kraków, luty 2018 roku

1) Podejmowanie działań w mających na celu wprowadzenie priorytetu dla komunikacji zbiorowej w kontekście planowanych remontów/zmian/nowych inwestycji w układzie drogowym.

W 2017 roku na czas remontów wprowadzane były następujące tymczasowe pasy autobusowe:

- Armii Krajowej – od ulicy Zarzecze w kierunku północnym (300 m);
- Lublańska – od ronda Polsadu do ronda Barei (300 m);
- Bora-Komorowskiego (zmieniające się w zależności od etapu inwestycji);
- w kierunku zachodnim – od zjazdu w ulicę Dobrego Pasterza do wykonywanej inwestycji (ok 650 m);
- w kierunku wschodnim – od skrzyżowania z drogą dojazdową do CH Krokus do inwestycji (ok 400);

2) Wprowadzanie ograniczeń w zakresie poruszania się samochodów osobowych w centrum miasta.

Opracowany został projekt tymczasowej organizacji ruchu wprowadzany w przypadku ogłoszenia III stopnia zanieczyszczeniem powietrza. Obecnie trwa analiza możliwości wdrożenia projektowanych rozwiązań w terenie, ze względu na konieczność wzmocnienia konstrukcji istniejących urządzeń. Powyższy projekt zakłada ograniczenie ruchu dla wszystkich użytkowników za wyjątkiem pojazdów wyszczególnionych na tabliczkach. Ograniczenia będą dotyczyły również pojazdów ciężarowych bez zezwolenia zarządu drogi. Dopuszczono możliwość dokonywania zaopatrzenia w określonych godzinach tj. 22-5 oraz 16-19. Wprowadzono ograniczenia prędkości na alejach Trzech Wieszców do 50 km/h, na ponad 30 ulicach wprowadzono ruch jednokierunkowy w związku ze zmianami organizacji ruchu, zaś celem uspokojenia ruchu oraz poprawy bezpieczeństwa zamontowano ok. 100 progów zwalniających.

Prowadzone są prace mające na celu wprowadzenie ruchu jednokierunkowego wokół Plant Krakowskich, które wpłyną na zmniejszenie korków, usprawnienie przejazdu komunikacji miejskiej, a co za tym idzie zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w obrębie pierwszej obwodnicy. Jednym z elementów wdrażanych rozwiązań ograniczających emisję jest reorganizacja ruchu przewozów osobowych w rejonie ciągów ulic Pawia-Warszawska-Basztowa oraz wewnątrz tego obszaru, co jest wynikiem podjętych decyzji i jednym z etapów porządkowania dostępności Śródmieścia Krakowa, w której docelowo powinien operować wyłącznie transport zero lub niskoemisyjny. W związku z powyższym wprowadzono ograniczenia wjazdu busów na ul. Pawią wraz z przyległymi ulicami, jednocześnie proponując przewoźnikom skorzystanie z innych lokalizacji (pętla autobusowa „Nowy Kleparz” oraz teren Miejskiego Dworca Autobusowego w Krakowie oraz teren pod estakadami znajdującymi się w rejonie ul. Wita Stwosza).

3) Prowadzenie działań promocyjnych w zakresie Carpoolingu.

Na stronie internetowej ZIKiT uruchomiono zakładkę dedykowaną idei Carpoolingu na której umieszczono informacje nt. jej charakterystyki oraz korzyści wynikających z jej stosowania. Zamieszczone informacje powielano dodatkowo na stronie internetowej www.krakow.pl, jak również za pośrednictwem portali społecznościowych. Ponadto, rozpoczęto dystrybucję ulotek promujących system carpoolingu, kojarzący osoby dojeżdżające do pracy lub nauki na tych samych trasach.

4) Inwestycje w infrastrukturę rowerową.

1. W 2017 roku zakończono prace przy budowie następujących ścieżek rowerowych:

- „Budowa ścieżki rowerowej od ul. Wielickiej, wzdłuż ulic: Teligi i Ćwiklińskiej w Krakowie” (1750m) - ZIT
- „Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Wielickiej na odcinku od ul. Rożena Jaksy do ul. Teligi w Krakowie” (1323,88m)- ZIT
- „Budowa ścieżki rowerowej ul. Kocmyrzowska” (3150m)- ZIT
- „Budowa ścieżki rowerowej od ul. Sosnowieckiej wzdłuż Conrada, Opolskiej w Krakowie” (1280m)
- „Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Nowohuckiej II odcinek - od Ronda Dywizjonu 308 do ul. Wysockiej” – (ok. 1800 m)

2. Ścieżki rowerowe w trakcie budowy:

- „Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ulicy Zakopiańskiej na odcinku od pętli tramwajowej w Łagiewnikach do przystanku tramwajowego przy ul. Siostry Faustyny” – 650 m

3. Rozstrzygnięte przetargi oraz przygotowywana dokumentacja przetargowa na budowę następujących ścieżek rowerowych (w trakcie sprawdzanie dokumentów, podpisywanie umów, ogłoszenie przetargów) :

- „Budowa ścieżki rowerowej od kładki na Wiśle łączącej Kazimierz z Ludwinowem wzdłuż ul. M. Konopnickiej do Ronda Matecznego, następnie wzdłuż ul. Kamieńskiego i Wielickiej (wraz z kładką na ul. Kamieńskiego) w Krakowie” (koncepcja i PFU) - ZIT
- „Budowa ścieżki rowerowej od ul. Powstańców wzdłuż ulic Strzelców i Lublańskiej do estakady wraz tunelu łączącego ulice Brogi – Rakowicka do ruchu z dostosowaniem (koncepcja) rowerowego w Krakowie” - ZIT,
- „Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ulic Babińskiego i Skotnickiej od ul. Bunscha do ul. w Krakowie” (koncepcja i PFU) – ZIT
- „Budowa ścieżki rowerowej od ul. Przybyszewskiego wzdłuż ulic: Armii Krajowej oraz Jasnogórskiej do granic Miasta Krakowa” (koncepcja z PFU) - ZIT
- „Budowa ścieżki rowerowej na odcinkach: od Klasztoru Sióstr Norbertanek do istniejącego odcinka ścieżki przy Moście Zwierzynieckim, od ul. Wioślarskiej do ul. Jodłowej oraz od ul. Mirowskiej do granicy miasta Krakowa” – ZIT- w trakcie przygotowywania dokumentacji do ogłoszenia przetargu.
- „Budowa ścieżki rowerowej od ul. Powstańców wzdłuż Piasta Kołodzieja, Srebrnych Orłów, Wiślickiej w Krakowie”- ZIT

4. Dodatkowo, w projekcie budżetu Miasta Krakowa na rok 2018 ujęto następujące zadania (bez finansowania zewnętrznego):

- BO edycja III- Przedłużenie ścieżki rowerowej wzdłuż al. Solidarności.
- BO edycja III- Łączymy Parki Krakowa - z Dzielnicy I, IV, V i VII do Ojcowa Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż al. Kijowskiej.
- BO edycja IV- Łączymy Parki Krakowa - z Dzielnicy I, IV, V, VI, VII do Ojcowa Budowa ścieżki rowerowej w ul. Armii Krajowej od ul. Piastowskiej do ul. Przybyszewskiego.
- Przebudowa ścieżki rowerowej wzdłuż Wisły na odcinku: ul. Widłakowa- Tyniecka.
- Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Orzechowej, przez Las Borkowski do ul. Zawitej do ul. Nowej Bartła w Krakowie.

5) Zwiększenie nakładów na transport publiczny w Krakowie.

Wprowadzona od stycznia 2018 r. optymalizacja ruchu transportu zbiorowego na terenie Krakowa zakłada, że tramwaje będą jeździć co 7-8 minut lub co 15 minut. Większość linii jeździ częściej, bo co 7-8 minut, zamiast dotychczasowych 10 oraz co 15 minut zamiast 20. Wyższa liczba kursów tramwajów i autobusów, oznacza że w budżecie miasta na komunikację przeznaczona zostanie większa kwota - wyższa niż dotąd o około 30 mln zł (z czego 7,5 mln zł przeznaczone zostanie na zwiększenie kursów autobusowych). Proces wzmacniania transportu miejskiego trwa od dwóch lat, ale dopiero zakończone w tym roku remonty (szczególnie ten na ul. Basztowej) umożliwiły zaproponowanie wszystkich działań. Skalę zmian najlepiej oddaje fakt, że liczba kursów tramwajów zwiększy się o około 10 proc. Po dokończeniu optymalizacji zmian, dzięki wprowadzonym wzmocnieniom dodatkowo do ruchu zostanie skierowanych prawie 50 autobusów i 30 tramwajów.

W związku z wprowadzaną Optymalizacją linii Komunikacji Miejskiej w Krakowie wydrukowanych zostało 10 000 składanych mapek, na których znajdują się obowiązujące od 8 stycznia schematy linii tramwajowych i autobusowych. Mapki rozdawali kontrolerzy z firmy Renoma. Szczegółowe informacje o wprowadzanych zmianach są dostępne na stronach internetowych www.zikit.krakow.pl oraz www.kmkrakow.pl. ZIKiT promuje i aktywnie uczestniczy w wydarzeniach takich jak:

- Europejski Dzień bez Samochodu, odbywający się 22 września.
- Kongres Transportu Publicznego, który w tym roku odbył się w Warszawie w dniach 12-13 października 2017 roku. W trakcie kongresu nagrodzono Jednostkę za wytrwałą walkę o poprawę warunków dla ruchu pieszego i rowerowego w centrum miasta.

Dodatkowo, promocji komunikacji miejskiej sprzyjają podejmowane działania związane z uprawnieniem gimnazjalistów do darmowych przejazdów komunikacją miejską, zgodnie z uchwałą Nr LXXXII/2012/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 września 2017 roku. W trakcie wydarzeń takich jak Targi Książki wprowadzane są specjalne wzmocnienia poszczególnych linii autobusowych i tramwajowych, co korzystnie wpływa na promocję alternatywnych środków transportu, podobnie, jak publikowanie przewodników

6) Modernizacja sieci oświetleniowej w mieście.

W 2017 roku z zakresu oświetlenia ulicznego wykonano: 242 słupy oświetleniowe, 842 oprawy LED energooszczędne, wymieniono 12 szaf oświetleniowych, 11 341 m kabla, 25 iluminatorów. Naprawiono 2 oprawy typu kandelabry i 2 oprawy doziemne. Koszty modernizacji wyniosły 4 473 721,54 zł brutto.

Wszystkie wyżej wymienione prace miały na celu poprawić bezpieczeństwo i komfort uczestnikom ruchu poprzez zastosowanie nowoczesnego LED-owego oświetlenia. Oświetlenie to jest bardziej przyjazne dla oka, oraz nie emituje promieniowania UV i podczerwonego. Światło LED-owe lepiej oddaje kolory i wyraźniej oświetla ludzi oraz drogi, co nie pozostaje bez znaczenia dla bezpieczeństwa w mieście, ponieważ zwiększa jakość informacji uzyskanych z monitoringu miejskiego. Doświetlenie przestrzeni miejskiej oraz wymiana starej skorodowanej infrastruktury oświetleniowej poprawia bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu.

7) Wprowadzenie szerszej, publicznie dostępnej informacji o zanieczyszczeniach.

Komunikaty o stanie powietrza są umieszczane na tablicach informacji pasażerskiej na przystankach oraz na monitorach w tramwajach i autobusach. Dodatkowo, Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu wykonał montaż tablic antysmogowych. Głównym ich zadaniem jest informowanie mieszkańców o jakości powietrza. Urządzenia zostały zamontowane w trzech lokalizacjach na terenie Krakowa: na Rondzie Mogiłskim przy punkcie

informacyjnym ZIKiT, na skrzyżowaniu ulic Starowiślnej i Dietla, i w pobliżu Kijów Centrum. Te miejsca znajdują się blisko centrum i ważnych punktów przesiadkowych. Należy wskazać, że każdorazowa informacja o przekroczeniu poziomu dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych publikowana jest na stronach tutaj. Jednostki wraz z informacją nt. podejmowania stosownych środków ostrożności m.in. przez dzieci i młodzież poniżej 25. roku życia, osoby starsze i w podeszłym wieku, osoby z zaburzeniami funkcjonowania układu oddechowego, chorzy na astmę, choroby alergiczne skóry i oczu, osoby z zaburzeniami funkcjonowania układu krwionośnego, osoby zawodowo narażone na działanie pyłów i innych zanieczyszczeń oraz osoby palące papierosy i bierni palacze.

8) W zakresie monitoringu i informacji: Promocja alternatywnych środków transportu: rower, komunikacja zbiorowa, inwestycje pro-rowerowe.

W 2017 roku na terenie miasta Krakowa ustawiono 1500 szt. stojaków rowerowych.

W ramach działań wspierających ruch rowerowy zrealizowano również m.in.:

- W 2017 roku cztery duże stacje naprawy rowerów w ramach edycji Budżetu Obywatelskiego w 2016 roku;
- W 2017 roku wykonano kolejne remonty infrastruktury rowerowej (m.in. al. Jana Pawła II, ul. Doktora Twardego, ul. Opolska);
- W 2017 roku montaż czterech czujników do zliczania ruchu rowerowego z których dane dostępne są publicznie na stronie internetowej o adresie <http://rowery.zikit.pl/liczydla-rowerowe>;
- W 2017 roku wprowadzenie dwukierunkowego ruchu rowerowego na kolejnych ulicach jednokierunkowych Strefy Płatnego Parkowania + Krowodrzy;
- W 2017 roku zmiany organizacji ruchu, które ułatwiają poruszanie się rowerem (m.in. wyznaczenie przejazdów rowerowych pomiędzy chodnikami z dopuszczonym ruchem rowerowym bądź ciągami pieszo-rowerowymi wzdłuż ul. Lublańskiej czy ul. Opolskiej);

Tutejszy Zarząd podejmuje szereg działań służących wzmacnianiu bezpieczeństwa pieszych w Krakowie.

W 2017 roku było to szczególnie istotne ze względu na okres zimowy i szybko zapadający zmierzch. Działania jakie realizuje ZIKiT to m.in. uruchamianie nowych sygnalizacji przy przejściach dla pieszych, fluorescencyjne oznakowanie pionowe, oznakowanie poziome na jezdniach- czerwone pogrubione linie tuż przed zebra. Szczególną troskę Jednostka przywiązuje do bezpieczeństwa najmłodszych, dlatego też pojawiły się skorygowane znaki drogowe na przejściach w pobliżu krakowskich szkół na terenie Starego Miasta.

ZIKiT jest wydawcą serii programów informacyjnych pn. „Omiń korki” (ponad 140 odcinków) oraz „Omiń korki rowerem” (10 odcinków) emitowanych w telewizji publicznej oraz publikowanych w mediach społecznościowych (m.in. kanale YouTube, ZIKITkrakow, Facebook, ZIKIT.Krakow). Przekazywane są w nich informacje o bieżących zasadach poruszania się w konkretnych rejonach Krakowa, nowych organizacjach ruchu dla wszystkich użytkowników ruchu.

Seria „Omiń korki rowerem” dedykowana tematom rowerowym dotyczyła zarówno nowej infrastruktury rowerowej w mieście Krakowie, jak i pokazaniu przykładów tras dla rowerzystów na terenie Gminy Miejskiej Kraków, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań w poszczególnych miejscach i na odcinkach dróg. Podawane były instrukcje dotyczące szczególnie newralgicznych lokalizacji w których należy zachować ostrożność. Udzielane były wskazówki, jak jeździć w ruchu ogólnym, drogami dla rowerów i po ciągach pieszo-rowerowych.

W ramach działań informacyjno- edukacyjnych od drugiego semestru roku szkolnego 2016/2017 tutejsza Jednostka bierze udział w miejskim programie pn. „Akademia Młodego Krakowianina”. Podczas wizyt uczniów w grupach szkolnych w siedzibie tutaj. Zarządu, przekazywane są kompleksowe informacje dotyczące mobilności

w Krakowie, bezpieczeństwa poruszania się różnymi środkami transportu, ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego i korzystania z roweru w codziennych dojazdach na trasie dom- szkoła- dom. Zachęcając do korzystania z roweru najmłodszych, ZIKiT zwraca uwagę na zasady i przepisy ruchu drogowego, jak i na obligatoryjne wyposażenie roweru. Ważnym elementem spotkań jest wizyta w Centrum Sterowania Ruchem Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie, gdzie dzieci obserwują bieżący wizyjny monitoring ulic, w tym konkretne skrzyżowania i zachowania na nich wszystkich uczestników ruchu. Należy również zaznaczyć, że rokrocznie Jednostka bierze udział w działaniach wrześniowego Tygodnia Mobilności oraz cyklicznie bierze udział w Dniach Ziemi prowadząc akcje informacyjno-edukacyjne.

Dane dotyczące Systemu Roweru Miejskiego (grudzień 2017 roku):

- Liczba kilometrów przejechanych przez użytkowników roweru miejskiego Wavelo w roku bieżącym:
2 660 570 km
- Liczba aktywnych użytkowników w listopadzie wynosiła 10 797, natomiast obecnie jest ich niewiele mniej, bo 10 490 osób.
- Liczba zarejestrowanych użytkowników to 35 612.
- Łączna długość infrastruktury rowerowej to ok. 219,4 km
- Drogi dla rowerów, ciągi pieszo-rowerowe, chodniki z dopuszczonym ruchem rowerowym 163,9 km
- Długość kontraruchu i kontrapasów: ok 53,5 km
- Długość pasów rowerowych: ok 2 km

9) Wprowadzenie systemu alarmowania mieszkańców o poziomie zanieczyszczeń powietrza zagrażającym ich zdrowiu, w przypadku znacznego przekroczenia norm zanieczyszczenia powietrza w Krakowie.

W tut. Jednostce, zgodnie z Poleceniem Służbowym Dyrektora Zarządzie Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie nr 16/2017 z 25.09.2017 r. w sprawie uruchomienia działań w sytuacji wystąpienia przekroczenia określonych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu podejmuje się określone działania w przypadku wystąpienia każdego z trzech stopni zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza. Polecenie zobowiązuje m.in. do zamieszczenia informacji nt. zagrożeń oraz sposobów ich ograniczenia na stronie internetowej www.zikit.krakow.pl. Jak już wspomniano powyżej, komunikaty o stanie powietrza są umieszczane na tablicach informacji pasażerskiej na przystankach oraz na monitorach w tramwajach i autobusach. Dodatkowo, Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu wykonał montaż tablic antysmogowych. Głównym ich zadaniem jest informowanie mieszkańców o jakości powietrza. Urządzenia zostały zamontowane w trzech lokalizacjach na terenie Krakowa: na Rondzie Mogiłskim przy punkcie informacyjnym ZIKiT, na skrzyżowaniu ulic Starowiślnej i Dietla, i w pobliżu Kijów Centrum. Te miejsca znajdują się blisko centrum i ważnych punktów przesiadkowych. Należy wskazać, że każdorazowa informacja o przekroczeniu poziomu dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych publikowana jest na stronach tut. Jednostki wraz z informacją nt. podejmowania stosownych środków ostrożności. Odpowiednie zapisy dotyczące zachowania podczas wystąpienia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza określone są również w Zarządzeniu nr 106/2017 Dyrektora Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie z dnia 25 października 2017 roku w sprawie wprowadzenia Procedury dotyczącej realizacji harmonogramu kontroli obszarów objętych zakresem robót budowlanych generujących zanieczyszczenie dróg, w sytuacji wystąpienia przekroczenia określonych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu.

W ramach przyjętej w tut. Jednostce *Procedury dotyczącej realizacji harmonogramu kontroli obszarów objętych zakresem robót budowlanych generujących zanieczyszczenie dróg, w sytuacji wystąpienia przekroczenia określonych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu* ustalone zostały następujące zasady postępowania przedstawicieli ZIKiT, działających w ramach Zespołu Szybkiego Reagowania, w przypadku wprowadzenia stopni zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza:

- I stopień zagrożenia (kod żółty)- prowadzenie cyklicznych działań kontrolnych zmierzających do wyeliminowania problemu zanieczyszczenia dróg przez pojazdy budowy, przy współpracy działających w ramach Zespołu Szybkiego Reagowania organów i służb porządkowych. Jako realizację powyższego, wskazano propozycję terminów przeprowadzania wspólnych kontroli okolic inwestycji, generujących duże zanieczyszczenie dróg publicznych przez pojazdy budowy w okresie do końca pierwszego półrocza 2018 roku.
- II stopień zagrożenia (kod pomarańczowy)- po otrzymaniu informacji o wprowadzeniu kodu pomarańczowego ZIKiT organizuje się 4 patrole, celem podjęcia czynności kontrolnych w terenie w ramach współpracy Zespołu Szybkiego Reagowania.
- III stopień zagrożenia (kod czerwony)- po otrzymaniu informacji o wprowadzeniu kodu czerwonego, niezwłocznie organizuje się 6 patroli, celem podjęcia czynności kontrolnych w terenie w ramach współpracy Zespołu Szybkiego Reagowania.

10) Wprowadzenie w danym dniu komunikacji miejskiej za darmo dla pojazdu, w przypadku określonego poziomu zanieczyszczenia powietrza.

Wprowadzona uchwała antysmogowa ma na celu ograniczenie ruchu pojazdów osobowych w czasie wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, a tym samym natychmiastowe zmniejszenie emisji komunikacyjnej. Zgodnie z nią w przypadku przekroczenia określonych szczegółowo w uchwale poziomów stężeń zanieczyszczeń pyłowych PM10 ustala się na okres następnej doby, uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami Komunikacji Miejskiej w Krakowie realizowanych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, które przystąpiły do porozumienia w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego, dla osób korzystających z transportu indywidualnego. W takich przypadkach z bezpłatnego przejazdu może korzystać osoba okazująca ważny dowód rejestracyjny wraz z osobami jej towarzyszącymi – łącznie w liczbie zgodnej z wpisem określającym liczbę miejsc siedzących w samochodzie.